

[Weikop.]

de norske skibe er af en helt anden kvalitet end Lauritzens skibe.

Denne diskussion kunne vi blive ved at føre frem og tilbage, men jeg vil anbefale, at man venter og ser, hvilket resultat de to kloge mænd kommer til.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslagene nr. 1-270
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 271
vedtoges med 91 stemmer mod 44.

Ændringsforslagene nr. 272-394 og lovforslagets tekst, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i finansudvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om iværksættelse af aftrapningen af omsætningsafgiften på tekstilvarer [af Tholstrup m. fl.].

(Forslaget til folketingsbeslutning findes i tillæg A. sp. 2077, fremsættelsen i tidenden sp. 3440).

Sagen sættes til forhandling.

Finansministeren (Kampmann): Jeg må fraråde, at man på nuværende tidspunkt forpligter mig til at iværksætte den i forslaget til folketingsbeslutning omtalte aftrapning af omsætningsafgiften på tekstilvarer. Tiden er ikke inde hertil.

Vi har nylig vedtaget et finanslovsforslag, hvori der var regnet med denne indtægt for hele finansåret, og jeg går ud fra, at de partier, der har stemt for denne finanslov, ikke vil gå med til at forpligte mig til nu at iværksætte denne aftrapning.

Ordføreren for forslagsstillerne (Tholstrup): Den højtærede finansminister sva-

rede nu, at han har regnet med den indtægt i det kommende år, men det er jo ikke i overensstemmelse med bestemmelserne om anvendelsen af disse afgifter, da de i sin tid blev indført. Ved fremsættelsen af lovforslaget om tøjskatten den 12. marts 1955 sagde den højtærede finansminister ifølge Folketingstidende 1954-55, sp. 2760, at

„hensigten er at begrænse forbruget og ikke at øge overskuddet i statskassen. Det vil derfor være rimeligt senere at tilbageføre en væsentlig del af afgifterne til forbrugerne.“

Det var dette sidste, som fandt sted ved uddelingen af sparebeviserne.

Loven var tænkt løbende i to år og skulle altså være udløbet for en uge siden; det var de to år, som regeringen mente var nødvendige for at få bragt orden i Danmarks økonomi. Regeringen tiltrådte jo med store løfter; men den havde på daværende tidspunkt kun siddet godt et års tid og led stadig under eftervirkningerne fra den tidligere regering. Den havde så megen tiltro til sig selv, at den troede, den kunne ordne sagerne med sin planøkonomi og det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaards tryllekunster. Først ved at udskrive valg til den 14. maj har den indrømmet, at den faktisk ikke magtede at bringe orden i landets økonomi. Det har tværtimod vist sig, at planerne er slået fuldstændig fejl, og at regeringen nu ligefrem længes efter at blive afløst, inden dens politik og planøkonomi gennem resultaterne helt afslører, at den ikke har magtet at opfylde de løfter, den gav under valgkampen for 3½ år siden.

Under første behandling af lovforslaget om tøjskatten sagde det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) den 12. marts 1955 til yderligere understregning af sparebevisernes betydning i henseende til at modvirke pristalsstigning — det står i Folketingstidende 1954-55, sp. 2789 —

„at virkningen af de forbrugsbegrænsende foranstaltninger ville blive delvis illusorisk, hvis de gav anledning til lønforhøjelser til efteråret.“

I sit svar til det ærede medlem hr. Ole Bjørn Kraft fremhævede det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard under samme debat — det står sp. 2906 — at afgifterne indsættes på bunden konto i nationalbanken, og at

[Tholstrup.]

de aldeles ikke stilles til regeringens rådighed, idet de er bundet i nationalbanken og ikke kan røres af regeringen.

Jeg går ud fra, at dette er rigtigt også i dag; hvis det ikke er det, vil jeg gerne belæres derom.

Den 18. april i fjor fremsatte retsforbundet forslag til lov om ophævelse af omsætningsafgiften af tekstilvarer. Under behandlingen af de konservatives forslag om at lægge afgifterne på detaileddet den 15. december 1955 foreslog jeg, at tekstilafgiften blev aftrappet, således at den trinvis ville glide ud af verden til det tidspunkt, da loven udløb, nemlig den 1. april 1957, men kunne ikke få tilstrækkelig tilslutning dertil.

Den 12. juni 1956 fremsatte finansministeren et forslag til lov om ændring i lov om forbrugsbegrænsende foranstaltninger, et forslag, som i § 8 siger, at afgifterne skal nedsættes trinvis, men at det overlades til finansministeren at afgøre, hvornår en sådan aftrapning skal påbegyndes. I lovforslagets bemærkninger siges det, at nogle af medlemmerne i et tidligere folketingsudvalg var gået ind for, at aftrapningen allerede skulle finde sted på det tidspunkt — altså i juni 1956.

Jeg går ud fra, at de samme partier, som dengang gik ind for dette, er enige med mig i, at tidspunktet for aftrapning må være inde i hvert fald nu, da loven skulle være udløbet.

Ved afstemningen den 21. juni 1956 om, hvorvidt lovens afvikling skulle begynde i januar 1957, eller om tidspunktets fastsættelse skulle overlades til finansministeren, fik finansministerens forslag kun et flertal på 7 stemmer. Der er således kun et meget spinkelt flertal for ikke at påbegynde afviklingen nu, 3 måneder efter det tidspunkt, som var fastlagt i mindretallets indstilling. Det understreges stærkt af andre udtalelser, at tøjskatten ikke er at betragte som en egentlig skat, men som en forbrugsbegrænsende foranstaltning, og da sparebeviserne, som var tilknyttet den forbrugsbegrænsende foranstaltning, er faldet væk, bør også det andet led, tøjskatten, falde bort.

I betragtning af den prisudvikling, det danske landbrug lider under i dag, er det

nødvendigt, at omkostningerne holdes nede bl. a. derved, at man ophæver kunstige foranstaltninger, som får pristallet til at gå i vejret med de lønvirkninger og deraf følgende prisvirkninger, som sådanne pristalsstigninger medfører. Afvikling af tøjskatten kan være en god begyndelse til at bremse inflationen. Vi ved, at denne tøjsskat fordyrer tilværelsen, hvilket igen kræver pristalsreguleringer og øgede skatter, som igen får prisniveauet til at stige. Hvis vi skal gøre os håb om at bremse inflationen, må vi tage fat dér, hvor man har indført afgifter, som ikke har til formål at hjælpe den slunkne statskasse.

Peter Nielsen: Tilsyneladende virker det ret fristende, at man nu, da valgets klokke er ved at falde i slag, skulle kunne ophæve den såkaldte tøjsskat eller påbegynde en afvikling. Mit parti kan dog modstå denne fristelse.

Det er måske værd at understrege, at omsætningsafgiften på tekstilvarer ikke er en skat, som skal anvendes til dækning af statens løbende udgifter. Den er en art tvungen opsparing, og standsning af en sådan opsparing vil betyde, at investeringerne formindskes med et tilsvarende beløb, og formindskelse af investeringerne kan vi ikke på nuværende tidspunkt gå med til. Der er i disse år en ekstraordinær stor tilgang til arbejdsmarkedet, en tilgang, der grundet på de nye store årgange vil blive yderligere forstærket i den kommende tid.

Danmark står over for at skulle omlægge og modernisere sin produktion ligesom alle andre lande. Vi har endnu det store uløste problem om vore arbejdsløshedsøer, et problem, der kun kan finde sin løsning ved, at der i de pågældende områder sker store investeringer i produktionsapparatet. En højere levestandard for hele befolkningen opnås kun ved, at produktionen og dermed investeringerne øges. Det vil derfor være betænkeligt på nuværende tidspunkt at gå den modsatte vej. Øget arbejdsløshed og produktionsnedgang vil blot blive følgen.

Der er nu truffet forskellige foranstaltninger til at fremme den frivillige opsparing, og flere vil antagelig følge. Når det har resulteret i en så forøget frivillig opsparing, at et rimeligt investeringsbehov er dækket, er det selvfølgelig unødvendigt at opretholde

[Peter Nielsen.]

en tvungen opsparring, og mit parti skal til den tid med glæde medvirke til at få denne omsætningsafgift afskaffet. Men foreløbig må hensynet til produktion og beskæftigelse være det afgørende. Vi kan ikke årlig mindske investeringerne med over 200 mill. kr.

Jeg kan derfor ikke anbefale det fremsatte forslag til folketingsbeslutning. Vi kan ikke medvirke til retsforbundets valgpropaganda. Den må de selv klare.

Anker Lau: Da mit partis ordfører ikke kan være til stede i dag, skal jeg i hans sted foresætte nogle korte bemærkninger.

Jeg må indlede med at sige, at jeg finder egentlig ingen anledning til at forsøge at genoptage de lange debatter, vi i tidens løb har haft om dette spørgsmål — så vidt jeg kan skønne, er de politiske muligheder for at begynde en afvikling af omsætningsafgiften på tekstilvarer ikke ændret, siden vi sidst behandlede sagen — så jeg må tilstå, at jeg, ligesom den foregående ærede ordfører, har en lille smule svært ved at tage det helt alvorligt, når man sådan ganske få dage, før folketinget skal hjemsendes, og umiddelbart forud for et valg kommer med et forslag af denne art, for det er trods alt et spørgsmål af meget vidtrækkende betydning.

Jeg vil dog gerne i sagens anledning minde om, at mit parti ikke har stemt for disse afgifter. Vi stemte heller ikke for bortfaldet af den tidsbegrænsning, som stod i loven; det blev gennemført sidste forår af socialdemokratiet i samarbejde med de radikale.

Vi har i tidens løb gjort, hvad vi kunne, for at rette og forbedre loven på en række praktiske områder, og nogle af vore forslag er da også ved fælles hjælp blevet gennemført.

Loven om omsætningsafgifter på tekstilvarer har betydet — det synes jeg også bør understreges — store ofre for denne enkelte branche og dens relativt få udøvere. Det er en byrde, der er lagt på et lille udsnit af befolkningen, og man kan altid diskutere, hvorvidt det er rigtigt at blive ved hermed; men den har samtidig været en stor byrde for hele befolkningen, som har måttet betale disse afgifter på ganske jævne, nødvendige forbrugsvarer. Jeg kan

helt tilslutte mig de udtalelser, som Grosse-Societetets formand for ganske nylig fremsatte, hvori han beklagede, at vi trods denne afgift alligevel har ført en sådan politik her i landet, at valutavanskelighederne i alle tilfælde ikke er blevet mindre. Lægger man hertil tolden, som blev lagt oven på priser og afgifter, så kan den høje regering da i hvert fald ikke rose sig af at have gjort en indsats for at skaffe lavere priser.

Den varefordyrelse, som disse afgifter medfører, kan imidlertid ikke være evigt. Vort parti har på et vist tidspunkt sammen med det konservative folkeparti stillet forslag om en aftrapning af tekstilafgifterne. Den skulle efter vort forslag foregå over 8 måneder. Vi har derfor naturligvis sympati for et forslag som det, vi her behandler, selv om den afviklingsperiode, der her foreslås, jo er betydelig længere.

Når det ærede medlem hr. Tholstrup mener — hvad han gav udtryk for i sin fremsættelsestale — at hans forslag til folketingsbeslutning vil løse alle problemer med hensyn til pristal og sparebeviser, så tror jeg, han tager fejl, thi en afvikling som den, der her er tale om, og som vil vare halvandet år, vil dog i alt fald et langt stykke tid ud i fremtiden nødvendiggøre, at der træffes foranstaltninger til at afbøde virkningen på pristallet.

Jeg er i det hele taget af den mening, at der dog må tages alvorligt på sagen trods valg og meget andet, og jeg vil derfor finde det rigtigt, at vi får en udvalgsbehandling, for at vi kan undersøge de muligheder, der kan være for at komme et skridt videre. Mit parti vil benytte enhver lejlighed, også denne, til at prøve på at lette disse byrder og vil være med til at finde nye veje for fremtidens økonomiske og erhvervsmæssige politik. Vi vil derfor i det udvalg, som jeg vil tillade mig at forudsætte bliver nedsat, gå ind i en velvillig behandling af hele spørgsmålet.

Weikop: Hensigten med retsforbundets forslag er jo, som det allerede har været omtalt, ganske åbenbar, og jeg vil gerne sige, at det havde vel ikke været nødvendigt at fremsætte det foreliggende forslag for at få slået fast, hvem der i sin tid havde ansvaret for tekstilafgifterne. Det er dog vistnok

[Weikop.]

almindeligt kendt både i det høje ting og ude omkring, at det var socialdemokraterne og det radikale venstre og det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen, der vedtog afgifterne, medens vi og venstre og andre ikke stemte for dem.

Regeringens begrundelse i 1955 for at pålægge forbrugerne ca. 240 mill. kr. i tekstilafgifter om året var jo, at man i løbet af 2 år — det regnede man med dengang — altså fra foråret 1955 og til foråret nu i 1957, ville søge at oparbejde en valuta-reserve og imødegå den forstærkede kreditstramning. Men nu forstår jeg på det ærede medlem hr. Peter Nielsen, at det, som folk nu betaler tekstilafgifter til, er til investering; det er, for at staten kan låne afgifterne ud til investering. Hermed har det hele fået en drejning. Det, der var meningen dengang, var, at man gennem en stærk forbrugsbegrænsning ville forbedre valutastillingen, og derfor blev det også, som det allerede er sagt, bestemt, at provenuet af tekstilafgifterne skulle indgå på en særlig konto i nationalbanken, og jeg er også helt enig med det ærede medlem hr. Tholstrup i, at det var forudsætningen, at disse tekstilpenge skulle være ganske urørlige for senere at kunne anvendes til at indfri sparebeviserne med. En aftrapning eller en afvikling, hvad man vil kalde det, skulle således ikke bevirke, at de ca. 500 mill. kr., som allerede står i nationalbanken, trækkes ud, eller have til følge, at statens direkte udgifter ikke skulle kunne dækkes, og heri var det ærede medlem hr. Peter Nielsen ganske enig.

Når regeringen begrænsede, som jeg sagde før, loven om disse afgifter til kun at skulle gælde i 2 år, var det vel ud fra den betragtning, at der efter disse 2 års forløb var tilvejebragt en valutastabilisering, der skulle overflødiggøre tekstilafgifterne. Det kan vel uden overdrivelse siges, at disse 500 mill. kr., der allerede er indbetalt af forbrugerne, ikke har hjulpet. Der er ingen valutareserve i dag. Der er stadig stor valutagæld og kreditstramning, ja, denne er, så vidt jeg kan vurdere det, ikke lempet, men snarere det modsatte.

Det var altså regeringens oprindelige forudsætning, at loven skulle løbe i 2 år, og som man vil huske, stillede vi sammen

med venstre i juni måned i fjor i betænkningen over finansministerens forslag til lov om ændring i lov om forbrugsbegrænsende foranstaltninger forslag om en lempelig måde at afvikle tekstilafgifterne på for at hindre, at produktion og handel skulle gå i stå ved et pludseligt ophør af tekstilafgifterne. Socialdemokratiet og det radikale venstre forkastede dette forslag, endskønt vi meget stærkt fremhævede de vanskeligheder, der ville opstå netop i forbindelse med sparebeviserne. Den højtærede finansminister mente imidlertid dengang, at sparebeviser og aftrapning var noget, man kunne komme tilbage til, altså her i foråret 1957, og den højtærede finansminister sagde også dengang, at man til den tid, altså nu, kunne se på, om regeringen på anden måde kunne øve indflydelse på prisudviklingen. Hovedpinen ved sparebeviserne er altså blevet udskudt, men spørgsmålet om aftrapning af tekstilafgifterne er blevet rejst ved dette forslag til folketingsbeslutning.

Jeg kan egentlig godt forstå, at folk reagerer over for tekstilafgifterne, og jeg kan ganske særlig forstå det, når det drejer sig om unge folk, der sætter bo, fordi de mærker omsætningsafgifterne meget stærkt og ganske særlig for de varers vedkommende, hvor afgifterne, forekommer det mig, virker åbenbart urimelige. Det ærede medlem hr. Peter Nielsen talte om opsparing. Der er ingen tvivl om, at sparekassernes agitation og reklame netop for opsparing og bosætningslån, der som forudsætning har egen opsparing, er udmærket og bør vinde stor tilslutning, men jeg tror, at lysten til at spare svækkes noget, når de unge folk bliver klar over det stærke indgreb, tekstilafgifterne gør blot f. eks., hvis man skal have et tæppe på gulvet. Anskaffer unge et importeret tæppe, kommer de af med ikke mindre end 62 pct. i afgifter til staten. Det kan vist ikke betragtes som overdreven luksus af opsparede midler at købe et importeret tæppe til f. eks. 400 kr., men det forekommer mig at være ublufærdigt, at staten tager 240 kr. i afgift af 400 kr. Jeg har blot ønsket at fremdrage dette selvfølgelig meget grelle eksempel — det er det ganske vist — på, hvordan afgifterne i det hele taget kan virke, fordi jeg tror, at de ikke ligefrem er fremmende for spareviljen, når staten

[Weikop.]

som i dette tilfælde udviser en så stor grådighed.

Jeg tror ikke, at aftrapning af omsætningsafgifterne af tekstilvarerne vil føre til nogen forbrugsudvidelse, ganske simpelt fordi udsigten til lavere priser vil bevirke en vis tilbageholdenhed med køb, og tilbageholdenhed med køb fører selvsagt også til mindre import. Når f. eks. importen af metervarer, der i 1956 androg 335 mill. kr., har været lavere end de 2 foregående år, skyldes det næppe omsætningsafgiften, men det skyldes, tror jeg, at friere importforhold har ført til, at priserne er lavere end i 1949. En afvikling over 18 måneder af omsætningsafgiften indebærer mange fordele for forbrugerne, uden at forbruget af valuta til tekstilimport øges.

I 1955 nærede vi ikke tillid til, at regeringen ved at pålægge befolkningen omsætningsafgifterne formåede at nå det tilsigtede mål, og derfor stemte vi imod. Vor tillid til regeringen er ikke blevet større siden dengang, og jeg tror derfor ikke, at det er nødvendigt for mig at udbyde vor stilling nærmere ved denne lejlighed. Den er uændret, og af den grund er vor stilling til aftrapning det også.

Bertel Dahlgaard: Det hænder ikke så sjældent, når man her i salen sidder og hører på en debat, at der fremstår forskellige små nuancer i, hvad der bliver sagt, forskellige små nuancer, der ligesom giver et interessant menneskeligt billede af de pågældende.

Læg mærke til, hvordan det ærede medlem hr. Anker Lau meget stærkt pointerede, at denne afgift jo i sin tid var vedtaget af socialdemokrater og radikale. Derefter talte det ærede medlem hr. Weikop. Han pointerede meget stærkt, at afgiften i sin tid blev vedtaget af socialdemokratiet, det radikale venstre og det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen. Ikke sandt, så var det jo understreget, at de konservative var en lille smule mere retfærdige end venstre.

Ak ja! I øvrigt er det ikke noget ejendommeligt; der er ikke noget forkert i, at det ærede medlem hr. Weikop understreger det, for det var jo ikke en hr. hvemsomhelst, der stemte herfor, det var venstres tidligere højtskattede finansminister, det ærede medlem hr. Anker Laus højt værdsatte kollega.

Det ærede medlem hr. Anker Lau brugte det udtryk: den uhyre byrde, det var for befolkningen. Det er jo ganske rigtigt, idet man dog i sandhedens interesse må minde om, at denne byrde består i, at man i et vist tidsrum lægger beslag på de pågældendes penge, som derefter bliver betalt de pågældende tilbage igen. Derimod er der ikke tvivl om, at denne afgift er — og har været det i det sidste par år i højere grad end i øjeblikket — en meget betydelig byrde for erhvervet, og det var ikke med glæde, det radikale venstre i sin tid gik med til denne lovgivning, som vi måtte anse for nødvendig.

Jeg har tidligere her givet udtryk for, at det radikale venstre ønsker tekstilafgifterne afskaffet, når de økonomiske forhold gør det muligt, ganske på samme måde, som vi efter krigen tog initiativ til afviklingen af den tøjsskat, som var blevet indført under ekstraordinære forhold; men vi må erkende, at det ikke er muligt på det nuværende tidspunkt — det ved alle og formentlig også forslagsstillerne.

Det synes i øvrigt, som om forslagsstillerne helt har glemt at foreslå også tekstiltolden afskaffet, ligesom jeg ser, man i tekstilhandelens særlige organ, bladet Tekstil, skynder sig at bringe den konservative tekstiltold, som blev lagt ovenpå tekstilafgifterne, i glemsel, ligesom bladet på virkelig elegant vis altid går uden om den kendsgerning, at de konservative i deres såkaldte antiinflationsplan faktisk forudsætter, at denne afgift ikke skal ophøre på det nuværende tidspunkt. Vi hørte jo heller ikke det konservative partis ord fører give udtryk for, at han mente, vi kunne gøre det i dag.

Der er nogle inden for tekstilhandelen,

[Bertel Dahlgaard.]

tror jeg nok, der efterhånden tvivler om, hvorvidt den fuldkommen partipolitiske behandling af disse spørgsmål, der finder sted i det pågældende blad, gavner deres sag, og denne tvivl tror jeg er berettiget. Der må være en kant med hensyn til usaglig behandling af spørgsmål med den rækkevidde, der her er tale om.

Det ærede medlem hr. Weikop mere end antydede, at det faktisk havde vist sig, at gennemførelsen af denne afgift ingen valutamæssig indflydelse havde haft. Det kan det ærede medlem jo ikke mene. Sammen med andre foranstaltninger betød gennemførelsen af denne afgift i foråret 1955, at valutaderouten standsede, og at der i det følgende år oparbejdedes en valutabalance, der var 300 mill. kr. bedre end året forud.

Nu ved det ærede medlem meget vel, at der er indtruffet forskellige begivenheder ude i verden i løbet af de sidste tre fjerdingår, som har ramt Danmark meget hårdt i valutamæssig henseende, men det ærede medlem ved også, at disse ulykkelige virkninger ville være blevet meget større, såfremt denne lovgivning ikke havde eksisteret, og såfremt den ikke havde bevirket en nedsættelse af forbruget, af købeevnen. Det interessante var, at det ærede medlem faktisk selv var ved at bevise det ved sin mærkværdige omtale af tæppeskatten. Det var en højst ejendommelig historie, men jeg hørte måske forkert? Var det ikke for et tæppe til 400 kr., man var oppe på en skat på 240 kr.? Var det ikke sådan noget? Hvordan en 10 pct.s afgift kan føre til et sådant regnestykke, begriber jeg ikke.

Jeg må altså sige det ganske åbent, som det er: man tør ikke i dette øjeblik — i hvert tilfælde sikkert ikke uden for retsforbundet — gå til en ophævelse af disse afgifter.

Aksel Larsen: Nu bliver jeg nødt til at sige til det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard, som er så meget vidende, at dér tager han fejl. Vi tør i hvert fald godt gå til ophævelse af tekstilafgifterne, så retsforbundet er ikke helt alene om det.

Vi har hele tiden været modstandere af denne tøjsskat, vi har opfattet den på samme måde som den tøjsskat, vi havde under krigen og besættelsen, og som af dens egen

opfinder blev karakteriseret som den lede skat, og vi har ved adskillige lejligheder stillet forslag om, at denne omsætningsafgift på tekstilvarer, som man populært kalder tøjsskatten, skulle bortfalde. Vi kan derfor naturligvis støtte det forslag, der er stillet her om, at den aftrapning, der er givet den højtærede minister bemyndigelse til ved lovforlængelsen, påbegyndes nu.

Jeg vil i øvrigt med det samme erindre om, at da man i sin tid gennemførte tøjsskatten, sagde man, at det var bare noget, der skulle vare to år, så ville det hele være i orden; så ville Danmarks valuta være reddet, så skulle befolkningen blive befriet for at bære denne tunge byrde. I fjor kom man så med en lov, som man formelt påstod var en lov om afvikling, men som reelt betød en forlængelse af tøjsskatten på ubestemt tid. Jeg sagde allerede dengang — det har jeg ikke noget imod at gentage nu — at det er forstæeligt, at man gjorde det, for man regnede med, at der skulle være valg i foråret 1957, og det var praktisk at have gennemført en forlængelse af en skattelov i god tid inden valget, så vælgerne så vidt muligt havde glemt det.

Jeg kan ikke dele betænkkelighederne ved at afvikle omsætningsafgiften på tekstilvarer. Den højtærede finansminister siger, at vi har i finansloven regnet med indtægten for hele finansåret. Ja, der er måske regnet med så mange ting i finansloven, men forudsat at ændringer bliver nødvendige, har vi jo tillægsbevillingsloven, så det klarer sig nok. Hvis det virkelig er sådan reelt, at den højtærede finansminister har regnet med at have sikkerhed for at få tøjsskatten for hele finansåret 1957-58, forekommer det mig, at han ikke har optrådt, skal vi være forsigtige og sige helt klart, da vi fik lovforlængelsen i fjor, for da hed det sig, at det var en bemyndigelse til at iværksætte en aftrapning. Nu får vi altså realiteten at vide, nemlig at han har opfattet det som en bemyndigelse til ikke at iværksætte aftrapningen, i hvert fald ikke før om et år, og hvordan det går om et år, ved vi ikke.

Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard siger, at det var med smerte, at det radikale venstre i sin tid stemte for tøjsskatten. Jeg ved ikke, om de gjorde det med smerte eller ikke med smerte. Men jeg ved i hvert

[Aksel Larsen.]

fald, at det ikke er rigtigt, at tøjskatten og de øvrige forbrugsbegrænsende foranstaltninger har reddet Danmarks valuta, sådan som det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard nu fremstiller det. Må jeg om dette valutaspørgsmål sige, at vi har jo alene efter krigen oplevet en del i retning af statsindgreb, der skulle frelse Danmarks valuta; men disse statsindgreb har altid bestået i, at man lagde byrder på den danske befolkning eller på en væsentlig del af den danske befolkning; de har aldrig bestået i, at man angreb ondet ved dets rod.

Da vi i 1948 diskuterede Marshalloverenskomsten her i tinget, forkyndte man, at når vi vedtog overenskomsten om Marshallhjælpen, ville Danmarks økonomi være i sin bedste orden, så var Danmarks valuta reddet for evige tider. Jeg tillod mig dengang at udtrykke tvivl om, at dette var rigtigt. Jeg sagde, at så kunne jeg ikke forstå, at der i en artikel i Marshalloverenskomsten udtrykkelig stod, at Danmark forpligtede sig til at indføre eller opretholde en holdbar valutakurs; men jeg fik det svar, at jeg var helt galt på den, for der var ikke noget i vejen med Danmarks valuta, den skulle nok holde sig. Det var i sommeren 1948, og i september 1949 blev kronen skåret ned med 30 pct. Krone-nedskæring er jo en nyfordeling af indtægter og velstand og fattigdom her i landet og ikke andet. Men altså: i 1948 reddede man valutaen ved hjælp af Marshallhjælpen, og i september 1949 reddede man den ved hjælp af kronenedskæringen, men så sagde man: så er det også i orden.

Vi har siden da oplevet ikke kronenedskæring, men vi har oplevet lignende situationer, hvor man har sagt, at ved at lægge byrder på den danske befolkning eller på en væsentlig del af den danske befolkning redder vi kronen. Da man for et par år siden vedtog loven om forbrugsbegrænsende foranstaltninger, sagde man fra regeringens side og fra det radikale venstres side, at i løbet af to år ville problemet være klaret; så har vi ikke mere valutavanskeligheder. De to år er gået, og nu kommer man her og siger: vi må opretholde tøjskatten i dens fulde omfang mindst et år endnu, og vi kan tidligst om et år begynde aftrapningen, for valutasituationen er så

elendig. Det tyder unægtelig på, at de midler, man har anvendt for at rette på valutasituationen, ikke har været velegnede, men at man hellere skulle have benyttet nogle andre.

Det, der er i vejen, er jo, at bytteforholdet med udlandet er dårligt, at vi taber milliardbeløb på den såkaldte prisklemme. Den højtærede finansminister kan læse om det i statistisk departements nytårsoversigt, og så burde man sætte ind på ved en ændret udenrigshandelspolitik at forbedre valutastillingen. Hvis man så samtidig gav sig til at spare på unødvendige udgifter — jeg tænker først og fremmest på militærudgifterne — ville valutasituationen blive bedre. Men erfaringerne viser, at de metoder, herunder tøjskatten, man hidtil har brugt, ikke er egnede.

Jeg anser det altså absolut ikke for bevist, at det er nødvendigt at opretholde tøjskatten, jeg så den helst afskaffet med det samme. Men vi kan under alle omstændigheder støtte det her stillede forslag.

Det ærede medlem hr. Anker Lau har under påskud af at være velvilligt indstillet foreslået, at forslaget skulle behandles i et udvalg. Ja, derved vil det ærede medlem jo sikre sig, at det ikke kommer til anden behandling på denne side valget; det er det eneste formål, det ærede medlem hr. Anker Lau har med at foreslå udvalgsbehandling. Jeg kan derfor godt med det samme meddele, at hvis der stilles forslag om udvalgsbehandling, vil vi stemme imod det, for vi ved, at et sådant udvalg, hvis det bliver nedsat i dag — men det bliver vel først nedsat i morgen — tidligst kan begynde sit arbejde i overmorgen, måske får det overhovedet ikke engang holdt sættemøde, inden vi er færdige med folketingsarbejdet, inden valgkampen begynder, og så er sagen altså skudt ud til efter valget.

Jeg synes, at de partier, som dog har søgt at profitere på deres hele eller delvise passivitet eller tilsyneladende vrangvilje mod tøjskatten, skulle være de sidste til at forsøge at plumre vandene ved at søge at få sagen henvist til et udvalg, der ikke når at komme i arbejde.

Jeg henstiller, at dette forslag går direkte til anden behandling, og at det vedtages af folketinget ved anden behandling inden folketingsvalget.

Finansministeren (Kampmann): Det ærede medlem hr. Weikop gav et eksempel på, hvor stor tolden og tekstilafgiften var på et tæppe. Så vidt jeg hørte, mente det ærede medlem, at afgiften var 62½ pct.; det ærede medlem sagde os ikke rigtig, hvad det var af. Men det ærede medlem påstod, at hvis et ungt ægtepar købte et tæppe til 400 kr. — sådan forstod jeg det — var afgiften herpå 240 kr. Det ærede medlem sagde, at det var et grelt eksempel. Jeg vil have lov til at spørge det ærede medlem, om han tror, det er et rigtigt eksempel; i hvert fald vil jeg bede det ærede medlem her på talerstolen dokumentere, hvordan han når til dette resultat.

Det har været drøftet, om dette forslag skal henvises til et udvalg; det var det ærede medlem hr. Anker Lau, der gerne ville have det i udvalg. Jeg har i og for sig ikke noget imod dette. Men jeg må have lov til at spørge det ærede medlem hr. Anker Lau og det ærede medlem hr. Weikop, om hensigten med at få forslaget i udvalg er, at man har tanker om at ville gå ind for aftrapningen, for så synes jeg egentlig, man skulle sige det nu. Og hvis det er tilfældet, vil jeg gerne spørge de to ærede medlemmer, hvorfor man i dag fra venstre og konservativ side mener at kunne gå ind for en aftrapning? Da vi for nylig vedtog finansloven, var forudsætningen — det er derfor ikke nyt, det kan jeg også sige til det ærede medlem hr. Aksel Larsen, vi har tænkt på det allerede i nogen tid — at denne afgift skulle opkræves hele det kommende finansår.

Men jeg kan også spørge én gang til: er venstres og de konservatives stilling til dette forslag, at de mener, at man efter et valg kan undvære denne afgift og begynde at aftrappe den? Hvis det er tilfældet, skulle man sige det før valget; så ved vælgerne, hvad de har at rette sig efter.

Så må jeg måske spørge det ærede medlem hr. Poul Møller — ja, jeg synes, det ærede medlem skal have lov til at deltage i debatten her — hvad det ærede medlem egentlig mener med, at man fra konservativ side er begyndt at tale om, at man går ind for indirekte afgifter, og hvorfor man så, når man diskuterer dette forslag, pludselig tager den stilling, at man kan begynde en aftrapning. Jeg havde egentlig

forstået, at man fra konservativ side var begyndt at slå sig lidt til ro med denne omsætningsafgift, men jeg har nu forstået på det ærede medlem hr. Weikops udtalelse i dag, at dette ikke er tilfældet, og måske skal det ærede medlem hr. Anker Lau udtalelse forstås på samme måde? Skulle man ikke holde op med at stå og væve heroppe, selv om der er tale om omsætningsafgiften på tekstilvarer, og så give et klart svar på det spørgsmål?

Ordføreren for forslagsstillerne (Tholstrup): Jeg vil være høflig og svare den højtærede minister først, og jeg gør det på den måde, at jeg spørger: hvad har disse afgifter med finansloven at gøre? Skal det være en understregning af, at man uden videre og uden blusel tager disse penge, som ikke skulle bruges i statens budget, men som skulle hensættes?

Det ærede medlem hr. Peter Nielsen sagde, at der var stor tilgang til arbejdsmarkedet af den opvoksende ungdom, og at det gjaldt om at øge produktionen og at skaffe investeringsmidler til veje til denne produktionsforøgelse. Men det er da akavet at skaffe produktions- og investeringsmidler ved at tage de penge, som folk skulle sætte i sparekassen, i form af tøjsskat. Det gør jo, at der bliver færre penge, og ser man på det beskæftigelsesmæssige, betyder det dyrere tøj jo, at man enten må købe en mindre mængde eller også købe ringere tøj. Jeg har også hørt, at det er ved at blive almindeligt, at da folk ikke har råd til at købe ordentligt tøj længere, fordi det er blevet dyrere, må fabrikkerne omstille deres produktion og lave ringere tøj.

Resultatet er altså, at man får ringere tøj, eller man får mindre tøj; men det betyder dog mindre beskæftigelse. Det ærede medlem hr. Peter Nielsen skulle tænke lidt over, at det er temmelig inkonsekvent at regne med, at højere priser for de varer, man køber, skulle give mere beskæftigelse. Jo flere penge man betaler for varerne, jo mindre varemængde får man; jo mindre varemængde, jo mindre produktion, og mindre produktion giver selvfølgelig mindre beskæftigelse. Det samme resultat kan man læse af arbejdsløshedstallet, som nu er på over 100 000. Trods

[Tholstrup.]

alle disse forsøg på at ordne det bedre, trods alle disse tryllekunster, som de radikale har fundet på, trods al den planøkonomi, som socialdemokraterne har fundet på, har vi stærkere inflation, større valutaunderskud, større arbejdsløshed end før, og det er da klart, at det må blive resultatet, når man tror, at en fordyrelse af varerne kan give større beskæftigelse, skønt enhver kan se, at man må nøjes med færre varer, når varerne bliver dyrere.

Jeg havde håbet at kunne takke det ærede medlem hr. Anker Lau for varm tilslutning til forslaget. Jeg synes imidlertid, det ærede medlems tilslutning var noget lunken, og jeg er tilbøjelig til at tro, at forslaget om at henvise sagen til et udvalg ikke er udtryk for, at man ønsker at fastslå sin stilling til forslaget, men udtryk for, at man ønsker at trække sagen ud, til valget er overstået. Jeg vil anbefale det ærede medlem hr. Anker Lau at opgive denne udvalgsbehandling, og jeg hører gerne en udtalelse om, hvorvidt han kunne tænke sig at opgive den, så at vi kunne få slået fast, hvem der har ansvaret for, at vi fører en så akavet politik.

Nu taler partiet venstre i stærke ord om landbrugets vanskeligheder; fremtrædende venstremænd taler om, at landbruget på grund af de lavere priser, vi får for smør, flæsk og æg, ikke kan bære de højere omkostninger, og at omkostningsniveauet må bringes ned. Her er en af vejene til at imødekomme landbrugets ønske om at få omkostningsniveauet bragt ned, en vej, der er så meget mere anbefalelsesværdig, som den tjener ikke alene landbrugets interesser, men hele befolkningens interesser, for vi er alle interesserede i, at omkostningerne bliver bragt ned. Man har gjort et forsøg med en tekstilafgift, som skulle have til formål at værne kronen, men som ikke skulle skaffe penge til statens kasse. Resultatet er blevet, at kronen har lidt derved, at forholdene er blevet ringere, og så burde man selvfølgelig slutte, at sådanne mærkelige ting skulle vi afholde os fra; det ville tjene befolkningens virkelige interesser i øjeblikket, i særdeleshed landbrugets.

Det ærede medlem hr. Weikop mente at kunne fastslå, at hensigten med at fremsætte dette forslag netop nu var åbenbar.

Dette kan jeg ikke tyde anderledes, end at det ærede medlem mener, at forslaget må være i overensstemmelse med vælgernes ønsker, ellers kan der jo ikke være nogen åbenbar hensigt i den retning, det ærede medlem antyder. Men hvis det er vælgernes ønske at få afskaffet denne tøjskat, at få omkostningerne bragt ned, så vil det netop være det rigtige at gennemføre dette forslag.

Det er jo imidlertid ikke første gang, jeg har fremsat det foreliggende forslag; jeg har benyttet de lejligheder til at komme frem med det, der har budt sig, de lejligheder, hvor jeg kunne tænke mig der var mulighed for, at der blev taget hensyn til det. Jeg fremførte forslaget i efteråret, og jeg har ført det frem nu, hvor man fra landbrugets side kræver, at der sker noget med hensyn til nedbringelse af omkostningerne. Forslaget er derfor mere aktuelt i dag end nogen sinde. Desuden kunne jeg ikke med sikkerhed vide, at man ikke ville begynde aftrapningen til 1. april; man havde jo dog fortalt, at man ikke ville fortsætte med sparebeviserne. Jeg er skuffet over, at man ikke har taget ved lære af de dårlige erfaringer; men jeg skal åbenbart regne med, at man gør nok nogle erfaringer, men hvad enten de er gode eller dårlige, fortsætter man med det, man har sat i gang.

Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard sagde, at tøjskatten var en byrde for det erhverv, den rammer. Ja men den er så sandelig også en byrde for befolkningen, især for de opvoksende, dem, der vokser fra tøjet og derfor hele tiden skal have nyt tøj.

Det ærede medlem må hænges op på sin tidligere udtalelse om, at pengene ikke skal komme statskassen til gode, og hvis han ikke vil stå ved den, må jeg anklage det ærede medlem for at fare med mundsvejr. Det samme gælder socialdemokraterne, og jeg finder anledning til at gentage, hvad det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard sagde som svar til det ærede medlem hr. Ole Bjørn Kraft, da loven blev vedtaget, nemlig at afgifterne skulle indsættes på en bunden konto i nationalbanken, og at de aldeles ikke stilles til regeringens rådighed; de er bundet i nationalbanken og kan ikke røres af regeringen. Når jeg troede, at dette også var sket, tyder det på, at jeg har været for naiv. Ville det ikke være rart, om det ærede

[Tholstrup.]

medlem hr. Bertel Dahlgaard her fortalte os, hvor pengene egentlig er blevet af, eller hvad pengene egentlig bruges til.

Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard sagde, at man kunne ikke ophæve afgifterne i dag. Men det ærede medlem må dog være klar over, at det netop er i dag, vi har brug for omkostningsbeskæringen; det er altså mere aktuelt at ophæve dem, end det nogen sinde har været. Jeg vil derfor anbefale de ærede ordførere at overveje sagen alvorligt, og jeg håber, at der i de partier, som ønsker, at vi skal fortsætte med tøjskatten, alligevel findes medlemmer, som indtager en personlig stilling til dette spørgsmål, og som derfor stemmer for, at aftrapningen skal påbegyndes nu.

Weikop: Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard og også den højtærede minister spurgte, hvordan jeg kunne lave en sådan beregning for et importeret tæppe, når der dog kun var en afgift på det på 10 pct. Det må være det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard, der ikke har nogen erindring om, hvordan afgiften er. Jeg håber ikke, jeg tager fejl, når jeg siger, at omsætningsafgiften for tæpper er 25 pct., og jeg tager vist heller ikke fejl, når jeg siger, at tolden er 25 pct., og når man stiller beregningen op, må der også beregnes omsætningsafgift på avance, og derved kommer man i alt op på 62 pct. (*Finansministeren* [Kampmann]: Af hvad?). Ja, nu kommer det, hr. minister, jeg skal nok komme til det. Jeg kan nemlig ikke, skal jeg sige, væve så hurtigt. Jeg har det ikke som den højtærede finansminister, der kan væve meget stærkere, når der tales om tekstilafgifter. Hvis jeg har taget de 60 pct. af sluttallet, hvor det skulle være begyndelsestallet, er det muligt, jeg har begået en fejl dér, men det bliver immer hen 62 pct. alligevel enten den ene vej eller den anden vej, og det tror jeg den højtærede finansminister vil give mig ret i.

Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard sagde, at jeg havde udtalt, at dette her ikke havde virket, og at jeg skulle huske på alt det, der var sket i mellemtiden. Jeg husker meget vel alt, hvad der er sket i mellemtiden, men jeg ved også, at meningen var, at der skulle ske en valutabedring i løbet af disse to år, og jeg ved ligeledes meget vel,

at bytteforholdet ikke har været så ringe. I 1952-53 var det nemlig 86, i 1953-54: 88, i 1954-55 var det 90, og i 1955-56 var det også 90. Og ser man på, hvorledes fragterne har formet sig, ved det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard lige så vel som jeg, at i 1953-54 var fragttallet 121, og i 1955-56 var det 171. Jo, jeg er ganske klar over, hvordan forholdene er både med hensyn til vor indenrigs- og vor udenrigshandel.

Den højtærede finansminister spurgte mig, hvorledes vor stilling til omsætningsafgifterne er. Jeg kan svare den højtærede finansminister, at når vi ikke stemte for dem i 1955, var det ganske simpelt, fordi vi ikke havde tillid til, at regeringen kunne oparbejde den valutareserve, der var tale om. Vi stemte imod. Derfor fremsatte vi i fjor et forslag om en vis aftrapning af omsætningsafgifterne. Forholdet er jo nemlig det, at vi ikke har kunnet få nogen som helst tilslutning til tanken om at nedsætte de direkte skatter. Den vej har jo ikke været farbar, og derfor vil vi gerne medvirke til på nuværende tidspunkt at afvikle og aftrappe omsætningsafgifterne. Vi håber også derigennem at nå det prissanerende mål, vi har — så enkelt er det. Jeg håber, at jeg hermed har givet den højtærede finansminister svar på det spørgsmål, han stillede mig.

Bertel Dahlgaard: Jeg synes, det var rart, at det ærede medlem, der nu sidst havde ordet, fremkom med disse berigtigende udtalelser til sin oprindelige udtalelse. Det er altså ikke 62 pct. af den endelige pris, men 62 pct. af den oprindelige pris, af indkøbsprisen. (*Weikop:* Men slet ikke 10 pct., som det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard gav udtryk for!). Nej, det er rigtigt, men lad os nu tage hver ting for sig. Det er rigtigt, at beskatningen på tæpper er 25 pct., men det har i øvrigt slet ikke noget med dette her at gøre, idet de 25 pct. lå på tæppet forud — jeg husker ikke, hvornår denne afgift på 25 pct. blev gennemført.

Det ærede medlems udtalelser viste jo tillige, at det ærede medlem nu er ganske klar over, at denne kriselovgivning i sin tid har hjulpet valutamæssigt set, og at det, at fremgangen i valutastillingen ikke har kunnet opretholdes, skyldes andre, udefra kommende begivenheder. På disse

[Bertel Dahlgaard.]

to punkter kan man vel altså sige at der nu er skabt klarhed.

Hvis det virkelig er det ærede medlems mening, at man vil tiltræde aftrapningen i hurtigt tempo nu, ville det faktisk, så vidt jeg har forstået, betyde, at man fra konservativ side i dette øjeblik er tilhænger af et underskud på finansloven. Jeg har forstået det sådan, at det konservative folkeparti ønsker, skal vi sige ca. 300 mill. kr.s nedsættelse af de direkte skatter, og når omsætningsafgifterne også falder bort, bliver det jo alligevel et beløb; der ville vel fremkomme et underskud på finansloven. Men er det virkelig det ærede medlems partis politik?

Til det ærede medlem hr. Tholstrup skal jeg kun sige, at disse beløb *er* virkelig bundet i nationalbanken på finansministeriets konto, men det betyder selvfølgelig ikke, at de ikke indgår i nationalbankens balance; det er da indlysende.

Finansministeren (Kampmann): Jeg har lagt mærke til, at det ærede medlem hr. Anker Lau er tavs; det må jeg tage som udtryk for, at venstre intet standpunkt har i sagen. Jeg var glad for det ærede medlem hr. Weikops udtalelser; jeg var ked af, at jeg vædede for hurtigt for ham — nu må jeg spinde lidt for ham.

Se, det ærede medlem brugte det eksempel, at på et tæppe, der blev købt til 400 kr., var afgiften 62½ pct., og han sagde, at det blev så 240 kr. i afgift af de 400 kr. Det er forkert. De 62½ pct. er af importprisen. Hvis vi så regner ud, hvor meget de 62½ pct. af importprisen er af den pris, som forbrugeren betaler, vil jeg tro, det er omkring 30 pct. ... (*Weikop*: Nej, 42!). ... Det afhænger naturligvis af, hvor stor avance man tager; det vil sige, at det bliver ikke 240 kr. af de 400 kr. men omkring det halve. Det ærede medlem mener, det bliver lidt mere. Det ærede medlem sagde, at det var et grelt eksempel, han fremdrog. Det var altså et forkert eksempel.

Nu synes jeg imidlertid, at stillingen efterhånden bliver højst ejendommelig for det konservative folkeparti. Det begyndte med, at man foreslog, at de direkte skatter skulle nedsættes. Det, siger det ærede medlem, kunne man ikke trænge igennem med.

Jeg gør opmærksom på, at man fra konservativ side forlod denne tanke, før man trængte igennem med den, idet man sagde, at det ikke i den foreliggende økonomiske situation var rimeligt at give disse penge tilbage til skatteyderne, og derfor skulle pengene sættes ind i de private banker. Det har man ikke kunnet trænge igennem med — det er jo en ærlig sag. Nu siger man, at da dette ikke er lykkedes, vil man være med til at aftrappe tekstilafgifterne. Men hvordan kan det så være, at den aftrapning, der skal finde sted, som jo vil medføre, at skatterne bliver mindre, og at der finder en udbetaling sted, nu kan gå til forbrugerne? Det skulle vel ikke være det nært forestående valg, der har fået det ærede medlem hr. Weikop til at indtage den position!

Jeg mangler stadig svar på, om det ærede medlem mener, at det konservative parti vil indtage den stilling ikke alene nu, men også efter valget.

(Kort bemærkning).

Weikop: Må jeg minde det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard om, at da vi sidst drøftede omsætningsafgifterne, i juni måned, argumenterede finansministeren med, at der i finanslovforslaget, som vi lige har lagt sidste hånd på, regnedes med 250 mill. kr. i overskud, og dengang spurgte finansministeren, om vi virkelig ville være med til at aftrappe omsætningsafgifterne, når der kun var tale om et så beskedent overskud. I dag spørger det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard mig, om vi vil være med til at svække overskuddet. Ja men nu er det på 460 mill. kr., og den afvikling, her er tale om, skal strække sig over 1½ år. Nu kan jeg ganske vist ikke regne det ud i en fart, men det kan i hvert fald ikke blive beløb på mere end halvdelen, som der vil være tale om i det første år. (*Bertel Dahlgaard*: Og hvad så med nedsættelsen af de direkte skatter?).

(Kort bemærkning).

Ordføreren for forslagsstillerne (Tholstrup): Jeg havde ventet, at det ærede medlem hr. Anker Lau var stået op her og havde sagt, at han selvfølgelig er af samme mening, som dengang loven blev vedtaget,

[Tholstrup.]

og at forudsætningerne for lovens opretholdelse er brudt. Jeg må sige, at jeg er meget skuffet over, at venstre tager denne lunkne stilling. Jeg kan ikke opfatte det anderledes, end at venstre nu ikke rigtig vil være med til afviklingen, men så må de også bære ansvaret for, at vi har tøjskatten. For enten er man tilhænger af den, eller også er man modstander af den; disse mellemstandpunkter er ikke rigtig holdbare på et sådant område.

Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard sagde til de konservative, at hvis man op hævede tøjskatten, kom der underskud på finansloven; men det er en indrømmelse af, at man bruger pengene i det almindelige budget, og det blev jo også understreget ved den senere bemærkning, at pengene er bundet på finansministeriets konto, men indgår i nationalbankens balance. Skal vi ikke være enige om, ærede medlem, at pengene er gået til vejmillionernes brigade? Skal vi ikke være enige om, at de ikke står bundet, således som jeg — hvad jeg ved tidligere lejligheder har defineret — opfatter bundne penge, nemlig således, at de ikke kan røres til andre formål? Jeg tror, vi kan slå fast, at da man vedtog denne lov, bildte man hele befolkningen ind, at pengene skulle bindes, så de ikke kunne bruges til andre formål — og desuagtet har man brugt dem og agter at bruge dem i fremtiden.

Aksel Møller: Jeg vil gerne gøre en enkelt bemærkning i anledning af det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaards afbrydelse af mit partis ordfører i denne sag, det ærede medlem hr. Weikop, i dennes sidste replik.

Det ærede medlem hr. Weikop redegjorde for sit syn på ønskeligheden af at aftrappe tekstilafgifterne og henviste til, at det omfang, hvori aftrapningen kunne finde sted, ikke havde helt den samme økonomiske rækkevidde, som andre har prøvet at give det udseende af i denne diskussion. Det ligger jo i aftrapningens langsommelighed.

Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard afbrød da med et spørgsmål: men hvad så med nedsættelsen af de direkte skatter?

Se, nu vil jeg spørge det ærede medlem, om hans støtte kan opnås til en nedsættelse

af de direkte skatter, for hvis det er tilfældet, er det konservative folkeparti parat til at forhandle med det ærede medlem derom. Og så er det klart, at andre afgifter må træde i baggrunden som middel til lettelse af befolkningens leveomkostninger. Det er jo tankegangen i den konservative politik, at det drejer sig om at lette leveomkostningerne, for at omkostningsniveauet kan bevares i relativ ro. Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard og den højtærede finansminister skal altså ikke være i tvivl om, at hvis der er stemning for at foretrække en udvej som den, vi har anbefalet, nemlig en lettelse af de direkte skatter, også på bekostning af de indirekte, er det en politik, som det konservative folkeparti mener må have førsteprioritet. Derom er der ingen tvivl.

Men jeg vil til slut sige til det ærede medlem, at det jo ikke kan være således, at vi, fordi vi ikke kan opnå tilslutning hertil, simpelt hen skal opgive at gøre forsøg på at få tilslutning til ad anden vej at lette byrderne for befolkningen, når det viser sig, at der måske er større stemning derfor i det høje ting.

Anker Lau: Jeg må beklage, at den højtærede finansminister og det ærede medlem hr. Tholstrup er så utilfredse med mig, men det er der jo ikke noget at gøre ved. Jeg betragter ikke denne sag som en ren og skær demonstration forud for valget. Det er hele tiden fremgået af det, jeg har sagt; ingen kan være i tvivl om, hvad min mening er.

Vi har aldrig stemt for denne lov. Vi har givet udtryk for, at vi ønsker afvikling så snart som muligt, men man skal ikke tage fejl af, at vi ikke også har blik for de vanskeligheder, der er i hele situationen, og det er en af grundene til, at vi har foreslået, at sagen skulle gå i udvalg. Jeg er ganske klar over, at der bliver meget kort tid til udvalgsbehandlingen, det er ligetil, men hvad hjælper det det ærede medlem hr. Tholstrup, at han får sit forslag stemt ned i dag? Det kan vi jo godt gøre — ja, jeg mener ikke „vi“, man kender jo vor stilling — men flertallet i denne sal vil gøre det, det ved vi, det har det givet udtryk for. Jeg finder ingen anledning til at gøre denne sag til en politisk demonstration. Trods den

[Anker Lau.]

korte tid og så meget andet vil jeg alligevel foretrække, at denne sag går i et udvalg, så kan vi se, hvor langt vi kan komme. Kan vi ikke komme igennem i denne omgang, må vi se tiden an; det varer jo ikke så forfærdelig længe, inden vi samles igen.

Finansministeren (Kampmann): Jeg må indrømme, at jeg fortryder, at jeg har foranlediget, at det ærede medlem hr. Anker Lau kom herop på talerstolen. Jeg synes ikke, det bidrog til en klaring af det ærede medlems stilling. Jeg er næsten lige ved at være tilhænger af udvalg, så kan man se, om den klares dér.

Må jeg sige til det ærede medlem hr. Aksel Møller — undskyld, at jeg før sagde det ærede medlem hr. Poul Møller, jeg har nu forstået, at det var det ærede medlem hr. Aksel Møller, jeg skulle have rettet mit spørgsmål til — før det ærede medlem alt for ivrigt opfordrer nogen til at nedsætte den ene eller den anden skat, at den økonomiske situation efter regeringens mening ikke er til skattenedsættelse. Derfor står diskussionen ikke om, om man skal nedsætte direkte eller indirekte skatter, men om, om tiden er inde til, selv om det er op til valget, at tilkendegive over for vælgerne, at nu kan man begynde at aftrappe en indtægtslov. Herom sagde jeg ganske kort, da vi begyndte denne debat, at jeg mener, at det er tiden ikke inde til. Det er ikke det, det drejer sig om, og det vil det ikke dreje sig om før efter valget.

(Kort bemærkning).

Bertel Dahlgaard: Jeg må desværre erkende, at jeg ikke kan finde ud af den konservative økonomiske politik. Jeg har forstået det sådan, at det konservative parti mener, at det har den egentlige antiinflationsplan af afgørende betydning i den økonomiske situation, vi befinder os i. Det må vi formentlig opfatte på den måde, at det ærede parti ønsker en sådan antiinflations-

plan gennemført med de nedsættelser af de direkte skatter, som man har talt om, og i så tilfælde er man klar over, at så er der ikke tale om at nedsætte de forbrugsafgifter, vi taler om her i dag. Sådan må jeg opfatte det.

Dernæst indgår i den konservative skattepolitik, at man ønsker indirekte afgifter, forbrugsafgifter gennemført på bekostning af direkte skatter. Jeg kan ikke finde ud af, hvor det ærede parti egentlig ender i hele denne mærkelige karrusel. Det ærede medlem hr. Aksel Møller spørger mig, om vi fra vor side kunne tænke os at gå med til nedsættelse af de direkte skatter. Ja, jeg vil ikke på forhånd afvise, at der ved kombination med den ene eller den anden bundne opsparring kunne være tale om både indirekte og direkte skatter, men det har været det ejendommelige ved det — ingen, der har deltaget i disse forhandlinger, vil benægte det — at det konservative folkeparti overhovedet ikke har interesseret sig for at drøfte sin antiinflationsplan, men at det er mig, der har sat gang i hele denne diskussion, som jeg håber kan give resultat i de forhandlinger, som skal finde sted i udvalget.

Må jeg sige til det ærede medlem hr. Tholstrup, at han forstår ikke venstres psyke. Det ærede medlem mener, at enten er venstre tilhængere eller modstandere af denne skats bortfald. Således er det slet ikke med venstre, de er både tilhængere og modstandere af det.

(Kort bemærkning).

Ordføreren for forslagsstillerne (Tholstrup): Det ærede medlem hr. Anker Lau stiller efter at have bedyret, at han har stemt imod denne lov, hvad vi alle sammen ved, det spørgsmål til mig: hvad hjælper det at få forslaget stemt ned? Dertil vil jeg gerne sige: jo, det hjælper meget, fordi et andet flertal efter valget jo kan ændre denne lov, og da der kun var 7 stemmers flertal ved den afstemning, der fandt sted i sin tid,

[Tholstrup.]

skal der kun flyttes 4 mandater. Jeg vil gerne spørge det ærede medlem, om han virkelig vil være tilfreds, hvis oppositionen, som han jo gerne vil bekende sig som hørende til, venstre, de konservative og retsforbundet, tilsammen ikke skulle kunne vinde 4 mandater. Har det ærede medlem ikke større tillid til sine valgchancer, end at han mener, at oppositionen efter den ødelæggende politik, der har været ført af socialdemokratiet og de radikale, ikke skulle kunne vinde de 4 stemmer, der skal til? Så forstår jeg slet ikke venstres iver efter at kræve et valg, og jeg forstår heller ikke propagandaen om, at man trænger til en ny regering. Det hele er altså mundsvejr, men det skal det åbenbart også være. Jeg vil derfor anbefale, at man ikke nedsetter noget udvalg, men søger at skabe klarhed ved den afstemning, der skal finde sted på torsdag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Formanden: Ønskes der afstemning om sagens overgang til anden (sidste) behandling?

Ordføreren for forslagsstillerne (Tholstrup): Ja.

Formanden: Der er stillet forslag om afstemning vedrørende sagens overgang til anden (sidste) behandling.

Ordføreren for forslagsstillerne (Tholstrup): Det var en misforståelse, hr. formand.

Formanden: Tager det ærede medlem sit forslag om afstemning tilbage?

Ordføreren for forslagsstillerne (Tholstrup): Ja.

Formanden: Det ærede medlem hr. Tholstrup har taget sit forslag om afstemning tilbage. Ønsker nogen at optage det? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, er det bortfaldet.

Sagens overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Anker Lau: Jeg foreslår, at sagen henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Ordføreren for forslagsstillerne (Tholstrup): Jeg anmoder om, at der foretages afstemning vedrørende dette forslag.

Anker Laus forslag om at henvise forslaget til et udvalg på 17 medlemmer vedtoges med 59 stemmer mod 14; 57 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lov om folkeforsikring. (Vedrørende ophævelse af folkepensionens mindstebeløb) [af Søren Olesen].

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 2015, fremsættelsen i tidenden sp. 3439).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Socialministeren (Strøm): Det foreliggende lovforslag . . .

Formanden: Jeg henstiller, at man får ro i salen.

Socialministeren (Strøm): Det foreliggende lovforslag går ud på, at bestemmelserne i folkeforsikringsloven om folkepensionens mindstebeløb, som blev indført i loven ved lov af 2. oktober 1956, på ny udgår.

Formanden: Det er nødvendigt af hensyn til dem, der skal arbejde i salen, at der bliver ro.

Socialministeren (Strøm): Lovforslaget ligner i høj grad et ændringsforslag, som det ærede medlem hr. Søren Olesen på retsforbundets vegne fremsatte i folketinget under tredje behandling af det forslag til ændring i folkeforsikringsloven, ved hvilket folkepensionen blev gennemført. Jeg kunne ikke dengang anbefale retsforbundets ændringsforslag, og det blev da også forkastet ved afstemningen. Jeg kan heller ikke anbefale det nu foreliggende lovforslag. Det